در چندبزنگاه تاریخیو بهواس

شـما پیش از این تأکید داشــتید که جامعه

ایران،جامعهایبیطبقهامادارایقشربندی

گسترده است. به این تر تیب باید گفت ما در گستر ده وسط داریم، نه طبقه متوسط؟

نه بــه این وضوح اما قشــر ها، حضور عمیق تر

و گستر ده تری دارند و شیاید بتوان گفت که در برخی مواقع جامعهای طبقاتی هستیم که البته

آنُ هم با ُ تعریف مار کس، گورویچ و... همخوانی ندارند. همان گونه که پیش از این اشـــاره کردم،

مارکـس در حدود ۱۵ مولفه را در شـکل گیری طبُقه موثر مُى دانُد كه اينَ مولُفهُ هَا در جامعهُ ما

ديده نمي شوند. ما طبقه تاريخي كه اجتماعيت

" یافته باشد و عمر طولانی ای از آن گذشته باشد نداریمواز این روست کهمن برقشر تأکیدمی کنم

اما شاید در برخی از مواقع بتوان طبقاتی را نیز

عــدهای بژوهشگران بسر ایسن ظرند که جامعه ما برای

خســتينبار در جنبش

مشروطه توانست شکل گیری طبقه را

تجربه کندو پـس از آن هم در مقاطع گوناگون مانند سـالهای ۲۰، ۴۲

و...شــاهدشــکلگیری

طبقات بودهايم. آيا شما

بله من هـم در مقالهای

زجمله پیامدهای اجتماعی انقلاب، ارجمته پیمندهای اجتماعی انقلاب مسروطه همین بوده اما مشکل این جاست که ما آنجا هــم به خصــورت ســمبلیک در ایــن خصوص صحبت کردیم و اســم نیروهای بزر گتر راطبقه گذاشته ایم. اما واقعیت این است که یکی از علل

که درباره انقلاب مشروطه نوشـــتهام، به این امر اشــاره کرده و گفتهام که

شکســت کامل و همهجانبه انقلابمشروطه و

حرکتنکردن به ســمت جمهوریت، این بود که ما طبقه قوی نداشتیم. چنانچه اگر طبقه قوی

کارگر یا ســرمایهداری قوی داشتیم، این اتفاق نمی افتادوجامعهفرونمی ریخت.

وضع در انقــلاب ۵۷ به چه صورت اســت؟ چراکــه ما در ســال های منتهی بــه انقلاب،

گروههای قدر تمندی رامی بینیم که می توان

در آستانه انقلاب، وضع متفاوت است. در آغاز

و مشکل اساسی تر از اینهاست به ویژه در انقلاب Δ۷ که تفکرات ایدئولوژیک هم در آن بسیار به چشم

یکُسی از خصلتهایسی کسه آن را ازجملسه

یسی ر خصایص طبقهمتوسط میدانند، وجود عقلاتیت ابزاری در آن است، شما با

همین طور است و درواقع

فرمول اصلی این است که در تمامی کشورها و فضاهای

نماسی نستورها و فرهنگی که با فرآیند طولانیمدت عقلانیتیابی و

ملتیابی روبهرو هستند، این امر وجــود دارد و ما طی گذر زمــان با فلســفهها و تفکرات

عقلاتي روبهرو شدهايم وأين

- عارد. رر عقلانیت ابزاری هم از همان بستر برمیخیزد. در ایران، در طول تاریخ ۲۵۰۰ ساله خود هر گز بااین

عقلانیت آن طور که باید و شاید مواجه نبوده ایم و همواره ولایت عقل و علم نادیده گرفته شده است.

این اُمْر، اُمر جدیدی ُهم نیست و به ُصورت مستمر حکومت عقلانی عنصر مغفول جامعه ایران بوده

است. حایی که نهضت و نشگرانهای حون مزدکیه

می کند اما انوشــیروان آنها را بــه دربارش دعوت

می کند و پوستشان را می کندا برخبورد با یک نهضت متفکراین گونه بوده است و در حقیقت کمتر

وجهی از عقلانیت در آن دیده نمی شــود. همین

برخورد با مانویه و سربداران هم بوده خُلفا نیز در

دورهای بذر عقلاتیت گریزی را با برخور دهایشان

دورهای بعر عصر بیت حریری را به بر جرد ---. با حکومت طاهریان و صفاریان پاشیدند در تمام طول تاریخ ایران تاکنـون، نهضتهای عقلاتی و آزادیخواهانه، نتوانستند عملگرایانه برخورد کنند

واُلبته عُوامل دُروني وبيروني اَيْن اجُازُهُ رانداد.

به این ترتیب نمی توان گفت در آیران، عقلانیت ابزاری که آن را مولفه شکل گیری طبقه می دانند،

و فردوسي ُ از آن در شاهنامه تمجيد

اینامرموافقید؟

آنهارابر آمدهاز طبقهمتوسط دانس

انقلاب با گروه های منسیجم و نسبتا و س ر در سری مستجم و نسستا وسیعی روبه رومی شویم که شاید بتوان آنها را بااین عنوان خوانداما در نهاست با: هم میلیات

باایننظرموافقید؟

نگاه منتقد

کارآگاه محیطزیست

سال هاییش به همراه گروهی کوچکاز گردشگران زجمله شخصی کانادایی ایرانی الاصل، راهی یکی ز مناطق روستایی کشور شدم. آنجا منطقهای بود که به تازگیُ با مشارکت ُاهالیاش توانسته بودیم در کنار تولیدات اصیل وبومی،نوعی گردشگری محدود ر کنترل شده راآغاز کنیم. در خانه یکی از اهالی که بر بالای تپهای بلند واقع بود، مستقر شدیم. پشت این خانه درهای عمیق قرار گرفته و پنجرهایی نیز بدان سو وجود داشت. روستا و اهالی آن مردمانی منضبط و پاکیزه بودند و سـطح روســتا عاری از زباله بود. به دلیل زاویه دید محدود، به دره پشت آن خانه، اشراف ئَتُم وبه درون أَن دره تُوجّه نمّى كردم و أَن تُنها خانهای بود که بر آن تیه واقع بود. آن گردشگر کانادایی در همان ساعات اولیه مرامتوجه نکته ای عجیب کرد: صاحبخانه تمامی زباله های آشیز خانه خودر ااز پنجره درون دره پر تاب می کرد! از نقطهای– که دس درون دره پر باب می درد!از نفطه!ی– که دسترسی به آن آسان نبود–درون در هرانگاه کر دم وانبوه زبالههای جمع شده دُر آن جُارًا- که طی ۵ُسال از زمان احداث آن خانه جمع شده بود-مشاهده کردم. جدااز تأسفی كەبراين, ويەانفرادى واشتباه صاحبخانەمى خوردم، از زيركي أن گردشگر كانادايي ايراني الاصل شُدُمُ!بیدرنگ از او درباره چگونگی پی بردن به چنین

ر سیدم. پاسـخ داد که در دبیر ستان محل

تحصیل اش در کانادا به او یاد داده اند که یک «کار آگاه

آرشخيرانديش

ممکن اســت در یک منطقه وجود داشته باشد که از ____ _دظاهر پنهان مانده اسـ دید ظاهر پنهان مانده است. من می دانستم که آموز شمحیطز یست در کانادا تحت تأثیر اکولوژیست سررسید. بید ریست را بید. بزرگ کانادایی-ژاپنی، «دیوید سوزوکی» قرار دارد و بســیار از او بهره برده بودم.اگرچه اکنون دولت کانادا به راهی دیگر می رود و از آرمانهای زیست محیطی مردم فاصله زیاد گرفته است اما فعالان محیطزیست ن جا کماکان به مقاومت

ی. زیستمحیطی خـود در برابر نخریبها ادامـه میدهند. لازم

ت به ذکر است که بعد از اصلاحات

رضی در ایسران که پسروژهای

آمُریکایی بُرای نابودی کَشاُورُزی و دامداری ایران بود، تصمیمات

انفرادی غلط در روستاهای

ایران- که ناشــی از، ازبین رفتن متولی روستاها بود-فراوان دیده

می شـود که راهحل اساسی آن دادن اختیار اتحفاظت از مناطق

به بزرگان و تولید کنندگان اصلی

. برر تربر ر . روستایی- عشایری است. اجداد بومی ما ایرانیان در کار حفاظت

زُ مناطقٌ تحت اختيار خود،

ر کارآگاهانی مجرب و کار کشسته بودن

می توانستندو جودمشکلات را در عرصه های طبیعی حدس بزنند. این مهارت مهم نیز با وقوع اصلاحات ارضی به شدت تضعیف شد. اصطلاح «کارآگاه محیط

ی. ت»برای کسـانی که بخواهند مراقب تحرکات

اخير در حفاظت ناموفق از محیطز پستکشور –بعداز اصلاحاتارضى-اين ايده رابهذهنمتبادرمىسازد كەبسيارىازمدعيان ىحىطزىستمىرائطبىعى ئشوررانەبراىملتوجوامع محلّیمولدمیخواهندبلکه اینعرصهرابرایپیشبرد اهدافشخصی وجناحی خود برگزیدهاند

اصولادلسوزان محیطزیست نبایدنسبتُ به تحر دولتها - اگرچه ســازمان حفاظت محیطزیس باشد-خوشبین باشند یکی از سیاستمداران معروف گفته است سیاست ناظر بر منافع کوتاه مدت، جناحی استدرحالي كهمحيط زيستناظر برمنافع بلندمدت جامعه است. بااین اعتراف اصولاً باید توجه کرد که در عمر کوتاهمدت چهارساله دولتها نمی توان به برنامه, یزیهای بلندمد ر ریری ہے۔ محیطی کے منافع آن گاھی ۲۰سال بعد برای ملت آشکار تجربهناخوشا يندنيم قرن

و ترديد بدانها نُگريُس

تنهاً پاسخی ضعیف از سازمان حفاظت مح دریافت می کند،انسان دقیق ترمی شود. وقتی رئیسس آن سازمان از سیاست واگذاری

مناطقحفاظتشده كشوربه سرمايه گذاران

مُیُشـود.اکنون به کاراَ گاهانی نیاز داریم که ار تباطُ بین این وقایــع و گفتهها را اســتخراج کنند. تجربه ت به تحر کات ناخوشایند نیمقرن اخیر در حفاظت ناموفق از يُطزيست كشــور- بعداز اُصلاحات ارضي-اين ایده را به ذهن متبادر میسازد که بسیاری از مدعیان

میشود،آمیدوار بود.چنین است که سیاســتگذاریهای کلان و خردزیست محیطی دولتها باید زیر ذرهبین کارآگاهان محمطُ: ستُقرار گرفته وباشک و تردید بدانها تحریست سود. وقتی آتشسوزیهای گسترده در میانکاله و آشوراده و پارک ملی گلستان با واکنشی ضعیف از طرف سازمانهای متولی امر رُوبهرُو میشــُوند، انسان به فکر فرو میرود. وقتی سرمایه گذاری

رر کارر رکی ر ... متعلق به جناحی مشخص جزیره آشوراده رااز نظر اکولوژیک بی ارزش معرفی می کندو

" در این میراث طبیعی کشور را نه برای ملت محیطزیست، میراث طبیعی کشور را نه برای ملت و جوامع محلــی مولد میخواهند بلکــه این عرصه اً باكي ييشـبرداهـُـداف شـخصي و جناحي خود

وابتكار عمل دلسوزان محيطزيست كشور توانست در قالب ســتادی زیســت محیطی با عنوان ســتاد مردمی نجات آشــوراده مانع دستاندازی حریصان عبره که مبادا برای بقیه مناطق حفاظت شده کشور چنان خوابهایی دیده باشند که بنا بر اعتراف خود میر رودخانههای منتهی به دریاچه ارومیه تخریب ده است، وقتی دولت به احداث سدهای جدید زجمله سد فاجعهار «شـفارود» اصرار دارد، وقتی

۰- ۰٫۰ ماند در چند ماه اخیر هوشیاری، هوش

ر می . ومتجاوزان بـه تنها جزیره ایرانی دریای خزر شــود. این تجربه نشــان داد که تحرکات دولتهــا در این مناطق باید کمــاکان زیر نگاه تیزبینانــه ملت قرار پ متاسفانهٔ چنین است.ماحق داریم بدبین باشیموقتی به رغم ادعاهای پر طمطراق انتخاباتی، هیچ سدی در

ری ریز بی خواهد آب دریای خزر را به سسمنان منتقل کند، وقتی می خواهد سرنوشت حیات وحش ایران را به شُکارچیان خُارجی بسیارد و بهویژه وقتی صنعت گردشگری انبوه و تجاری را برای مناطق حفاظت شده نوصیهمی کند آری ما «کارآگاه محیط زیست» ایران

حیوانات بیگناه از درد، کابوس شبهای زندگیتون، ای شبه آدمهایی که این جنایت روانجام دادید.

واکنش نشان دادهاند پای عکس ها و فیلمهای

، منتشر شده نظرات متفاوتی دیده می شود. یکی از

بازدیدکنندگان این ویدیو نوشته است: شُرمتان باد. این جنایت کجای دین نوشته شده؟ ما که روایت

داریے امامان ما به دادن لقمه به سے گر سنه

سفارش می کردند پس از کجااینقدر زشت و وحشی شدیم؟

ً ' بســیاری از مردم هم خواســتار پیگیری هرچه سریع تر این موضوع شده و گفتند: حقوق حیوانات

بیشــــتر جوامع به صراحت بهرسمیت شناخته نه اســت، کنترل جمعیت ســگـهای ولگرد با

عقبوسازی آنها مانند بسیاری از کشورهای دیگر

بهراحتی امکانپذیر است. انتظار داریم سازمانهای

مرتبط و محیطز یست علیه مسببان این فاجعه

اقامەدغوى كنند.

م دم هم کنار چهر مهای مشیهور به این اتفاق

ژرفانداشته باشد و درکل ارگانهای کشور و نظام اجتماعی نفوذنکند، عقلانیتی که این جامعه دارد سرفاروزمره شده وایسن روزمرگی نیز درنهایت به ابزاری شدن بدل می شود و دیگر خودشان بــه تنهایی عامل محرک نیس . میشوند در دست انسُــانها برای آنُ کُه کارشان را انجام دهند و این عقلاتیت ابزاری اســـت. وقتی . عقلانیت برای رس ــیدن به هدف، وسیله شود در ایــن صــورت ابزاری شــده رر - برری سده است و تئوری ماکس وبر هم درست میشود که میگوید

برای هدف، عقلائیت ابزاری

ت و در بسـ

مواقع ابن عقلانست ابزاري

را محصــول طبقه متوسـط میدانند. این امــر در جوامع

ر شامل عواطف هم می شود و

عملیاتی شــده باشــد ما در این ِحوزه دو مشکل

عمل به آن در ایران درونی نشده و دوم آن که ما طبقه شکل گرفته دقیق نداشتهایم از این رو باید

بگویم این عقلانیت ایزاری را برای ایران نمی توان

. رویم یکی از کارگردیم به سایر کشورهای دنیا. در متصور شد. اما باز گردیم به سایر کشورهای دنیا. در آن جاهم چنانچه این عقلاتیت همه جا گیر نباشد،

ے فتاری داشتهایم. نخس

هر یکشنبه بامنوچهر آشتیانی

طبقه متوسط ایران، طبقه ای خفته

طرح نو |فروغ فکری|طبق اطلاعی که از ویژگی های طبقــات مختلف اجتماعی وجود دارد هرچند از جمله اصلی ترین مولفه های طبیقه متوسط. آگاهی است: اماطبقه متوسط در ایران، طبقهای است که در بسسیاری از موارد این آگاهی را پس زده و هر گز در صدد دستیایی به آن برنیامده است. از این رو منوچهر آشتیانی آن را طبقهای ضعیف. کیمکار و خفته می داند که در این خفتگی عوامل گوناگون درونی و بیرونی بسیاری می تواند اثر گراد باشد. طبقهای که تنها در چندبزنگاه تاریخی و بهواسطه فعلیت یافتن کنشگری سیاسی –اجتماعی توانسته خودرا

در چندبزنکاه داریحی و پهواسطه فعلیت یافتن کنشگری سیاسی –اجتماعی نواسته خودر ا بروز دهدو پس[ز آن هم دیگر اثری از آن نیست. چنانچه جامعه حال حاضر را می توان جامعهای باطبقه متوسط کاملا خفته دانست. در ادامه سلسله گفت و گوها در باره طبقه بندی اجتماعی با

در حال حاضر ما هستیم. در تحولاتی که در ے۔۔۔۔ بسیار کماستونمیبینیم که آنها حضور داشتہ باشند ودرحقيقت آن كمبودوخلأ تاريخىهمچنان یر نشدهاست

رخ داده، حضور طبقه متوسط

عشق ورزی آدمها به یکدیگر، علاقهمندی به هنرها و... ابزاریمی شود. شماً عامل این امر را بیش از

هر چیز در سرمایهداری پیشروندهمیدانید که طبقات را تحت تأثیر قرار داده، درست دقیقا. عامل مهم این امر همان است که من

در کتاب «بحران جامعه شناسی جهانی معاصر» به آن اشاره کردهام و آن را سرمایه داری می دانم. سرمایه داری ضمن این که در قسمتهای کوچک منتهای عقلاتیت و حسابگری را به کار می برده در کلیت بی نهایت غیرعقلاتی است. دزدی استعمار، استثمار و راحمایت می کند واین نهایت غیرعقلاتی بودن است که درموردش

صحبتنمی کند. تحلیل شمااز جامعه فعلی ایران و تأثیر طبقه متوسط در آن چیست؟

در حال حاضر ماباقشر متوسط ضعیفی مواجه هستیم. در تحولاتی که در قسمتهای مختلف جامعه رخ داده، حضور طبقه متوسط بسیار کم است و نمی بینیم که آنها حضور داشته باشند و است وسی پیسیم می به سرر در حقیقت آن کمبود و خلا تاریخی همچنان پر نشده است. طبقه متوسط ما، ضعیف، کم کار، خفته و فاقد فعالیتهای اجتماعی هستند که گذشته تاریخی،اینهارااین گونه بار آورده است و فشار دو طبقه بالاو پایین جامعه باعث شده تااین طبقه دنبال آگاهی و شوق و

ذوق معمول نرود. دربسیاریاز کشورهای کنشےگری ننسستری (درحقیقت فقــدان آن) در جهان،اينطبقەفراد، است که کنشهای اصلی را این زمینه چقدر تاثیر گذار بهطبقه پایین ومتوس کنشـگری، مى كندوازاين روامرى دروني ونيروىبيرونىعامل شاهدیک کنشگری اصیل در

ايراننيستيم

محركه داخل طبقه است ی شود اما بستگی به این دارد که این کنشگری تا چـه حـداز درون طبقه و . حامعه د خاس

طبقه پایین و متوسط القا می کند و از اینرو مری درونی نیست و نیسروی بیرونی عامل آن شده است. به این ترتیب ما شاهد یک کنشگری اصیل در ایران نیستیم. شاید فعالیت عادی و روز مره باشد اما کل این امر در محدوده کو تاهمدت است و وسعت و عمقی در آن مشاهده نمی شود و کنش ها به زندگی درونی مردم برمی گردد نه زندگی بیرونی آنها. در حقیقت مردم در کنش ورزی اختیار ندارند. به این تر تیب می تــوان آن را از جمله عوامل بازدارنده شــکل گیری طبقه، بهویژه طبقه

متوسط قوى در ايران دانست؟ - در آرگ و برای و عامل بازدارنده در ایران هر دو سسوی جریان ست. هم فقدان مشارکت طبقات متوسط و وسیع اجتماعی در ســـاخُت اجتماع و همُ نبودُ فضای باز و اجازه برای کنشگری. تنها در صورت خواست هر دوسوی ماجراست که می توان امید داشت تااين وضع تغيير كند شمار ش معکوس

ن: حيف از نام انسان... حيف اقابل توجه عزيزاني که میگن اهمیستدادن به حیوانات از بیکاری و بی در دید این فیلم وحشتناک در صفحات مختلف ت، هرچند که دیدنش رو توصیه نمیکنم اما

کرده و توضیح داده که چرا عدهای باید باشــند که چنین عمل وقیحانهای روانجام بدهند و باقی افراد هم سکوت کنند

. «پرســـتو صالحی» هم به ایــن موضوع واکنش کشتار سگهاست!! در هیچ کجای دین اسلام اینو

ما خواهان پیگیری هرچه سریعتر این جنایات

«بایک جهانبخش» هم با انتشار عکس

به خاطر دفاع از حق موجودات بی دفاع و مظلومی که خدا آفریده و توی انسان نما، حیق گرفتن . که خدا اَفریسده و توی ان جونشرو به خودت دادی، اونم آنقد, وحشیانه.. بوسررو به خوده دادی، و مهار می امر و سید ... حتی نتونستماون تصویر روببینم چهبر سه به این که بذار مروی صفحه ام... این صفحه سیاه اعلام انز جار از

واکنش مردم و چهرههای مشهور درباره بدترین نوع سگ کشی در شیراز

تزريق اسيد وزوزههايي كهاز يادنمي رود

طرح نو اتصاویر دلخراشی این روزها در سگ در شیراز با تزریق اسید به طرز بی رحمانه ای کشته می شـوند. دستمزد کشــتن هر سگ ۱۵ هزار تومان اســت و ۴مــرد که با ماســک این کار ا انجــام مے دہند، حــالا جــزو منفور ترین های هُرچه سریع تر عامُلان این جُنایت را شناسایی کنند. فیلههای یخش شده و نحوه کشته شدن . فیلمهای پخششـده و نحوه کشتهشدن سگها و حان دادنشان تاحدی دلخراش است که دیدن اُن به هیچ کس توصیه نمی شــُود. غیر از مدافعان حقوق حیوانات که درقالب ان جی اوهای مختلف فعالیت می کنند، بسیاری از مردم و اُلبته چهرههای مشهور هم نسبت به این اتفاق واکنش نشـــان دادهاند. « ضا صادقی» در صفحه شخصے سب مستند سرها صدیقی در صدحه سخصی خسود، در یکی از شبکههای اجتماعی نوشسته است: سلام به جانان! بابت این پست و تصویر قبلا عذرخواهی می کنم امانتونستم ببینم و بی تفاوت ابی توجه ارد بشم سـوره کهف آیه ۱۸: «و آنها را بیدار می پنداشستی، درحالی که آنان خواب بودند بیدار می پنداشستی، درحالی که آنان خواب بودند و ما آنان را به راست و چپ می گرداندیم و ستگ (نگهبان) آنها دستانش را بر دهانه غار نهاده بود.» از همراهان اصحاب کهف یک حیوان اجازه داشت . فضور داشته باشه و خداوند او رو هم به خُواب برد در كنار اون بزر گان... اين كه بعضى هااعتقادات ويژه

یه عدهالان قیافه نکتهبین می گیرن و میگن آدمها دارن می میرن و مااز کشـــتن سگ می گیم وقتی به این مخلوق خدا رحم نکنیدم، فکر می کنید به خودمون رحم می کنیدم؟ این اتفاق در یکی از شهرهاى زيبابامر دمان نازنينش افتاده كهمطمئن ۹۹ درصدشــون مخالف این ماجرا هستن.من در باغچه کوچکی که یه گوشــه از سرزمین زیبامون هست، سگ نگهبانی دارم که حاضرِ بهخاطر سلامتی و امنیت من از جانش بگذره... حاضره شب تاصبحُ بیدار باشه و نُگذاره انسانی گُر گصفتُ به آرامشم نزدیک بشــه... جایی نمیاد که من نماز مي خونم و به حريم من احترام مي ذاره. حالاً واقعاً این موجود، لایق چنین رفتاریه؟از من و مای ایرانی به خدا بعیده و شرم آور. این راهش نیست به مولا... دیدن این تصویر رو پیشنهاد نمیدم اما پیشنهاد میدم به این حرف فکر کن. «میزان تمدن، فضیلت

قابل احترامه اما چرا زجر کش؟ این تصویر، تزریق یه ماده سمی به این مخلوق بی گناه خداست و در

ادامه تصویر جــان دادن بارنج این حیوان. می دونم

ر در راز کرد. بسنجید» (گاندی). شک دارم کسانی که این کار رو کردن، آرامش داشته باشن که اگه داشته باشن ۰۰ رور ----«پریناز ایزدیار»هم یکی دیگر از بازیگران س در صفحه اینستاگرامش به این موضوع اشاره کرده

و آگاهی ملت ها را از طرز رفتار آنیان با حیوانات